

17541

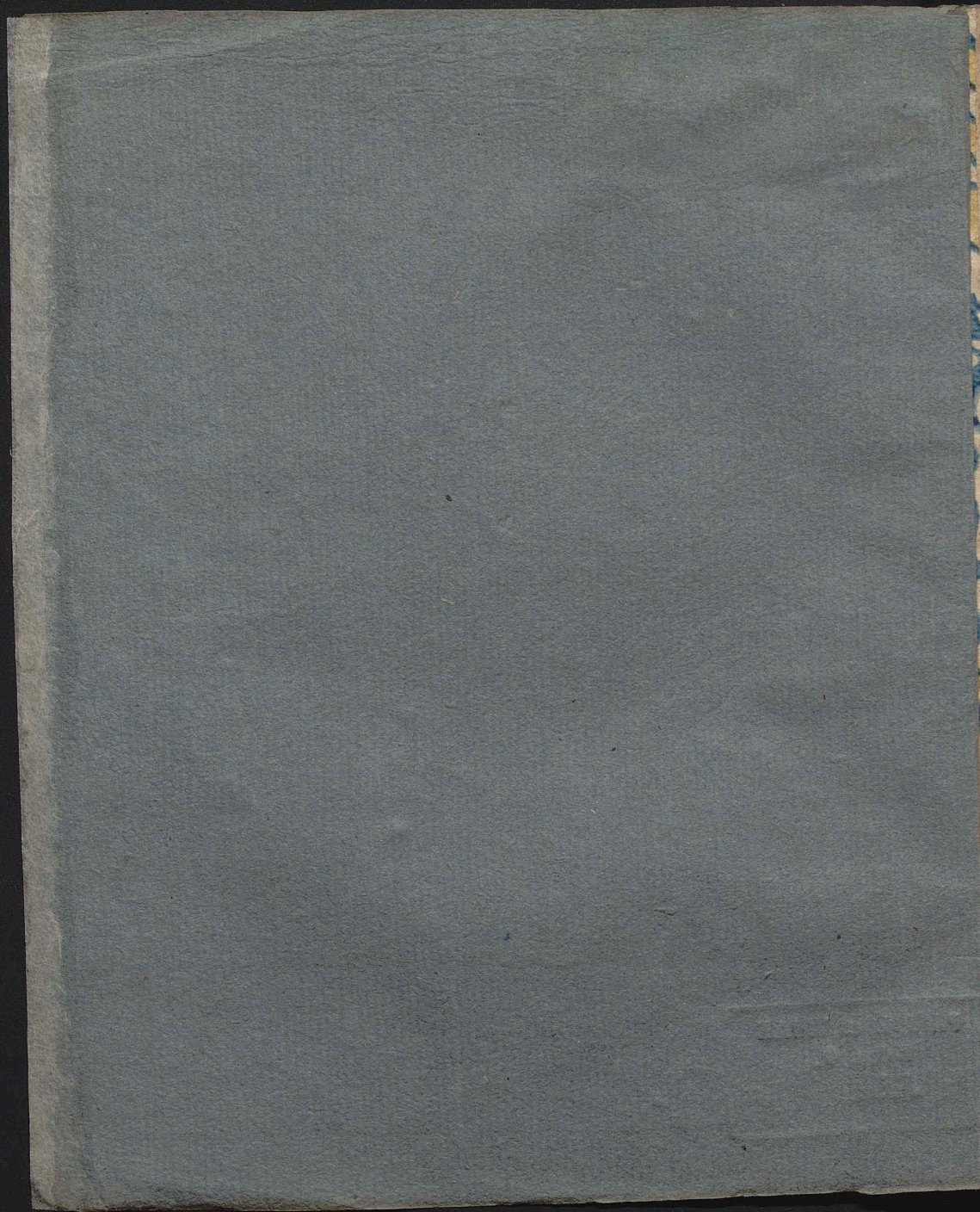
Mlebowiec Jerzy Kasol.
Wojewoda witeński.

L. Biskiego Bernardyna: Osobliwe pańskie dary
abo raczej boskie w osobie Jerzego Kas. Ele.
bontera - przy aktie pogrzebowym. 1670 r.

PANEG. et VITAE

Polon. 4.

N. 314.

OSOBLIWE
PANSKIE DART ABO RACZET BOSKIE
W osobie

GODNEY PAMIĘCI IASNIE WIELMOZNEGO PANA

IE^o M. P. IERZEGO
KAROLA

NA DĄBROWNIEY ZASŁAWIV

HLEBOWICZA

WOIEWODY Wilenskiego: Oniksztyńskiego Radoszkowskiego
go Jałowskiego Rakanczyńskiego Lawaryskiego &c. &c.

STAROSTY

PRZY AKCIE POGRZEBOWYM.

Z Ambony Wilenskiej Oycow Bernardynow

Okazane

Dnia 11. Lutego Roku Pańskiego 1670.

Przez

X. BERNARDYNA BIKIEGO Reguły Franciszka Świętego
Braci mniejszych de Obseruantia Kaznodzieie Generalnego
Prowincyi Małopolskiej y Litewskiej Definitora Habitualnego.

Z dozwoleniem Sądowym

W WILNIE TYPIS Academicis Roku 1670. Dnia 8. Junij.

W. G.

1754 I

IASNIE WIELMOZNEY PANIEY

IEY M. PANIEY KATHARZYNI
NA BIRZACH Y DVBINKACH RADZIWIŁOWNIE HLEBOWICZOWEY WOIEWODZINEY Wilenskiej Onikszynskiej, Radofzkowskiej, Iałowskiej Rakanczyskiej Lawarskiej &c. &c.

STAROSCINEY

IASNIE WIELMOZNEY PANIEY

IEY M. PANIEY MARCYBELLE ANNIE
NA DAMBROWNIE Y ZASŁAWIV HLEBOWICZOWNIE OGINSKIEY WOIEWODZINEY Trockiej; Rohaczewskiej Dorfzuniskiej Mscibowskiej &c. &c.

STAROSCINEY

IASNIE WILMOZNEY PANIEY

IEY M. PANIEY KRYSZYNI
NA DAMBROWNIE Y ZASŁAWIV HLEBOWICZOWNIE WOIEWODZINEY, Połockiej Boryfowskiej, Wolpiczyskiej, &c. &c.

STAROSCINEY

Mnie Wielce Mościwemu Państwu przy zdrowiu dobrym
Błogosławienstwa doczesnego y wiecznego powinowanie.

Niedopiero stanęła tey experyentij comprobacia
Iásnie Wielmożne á mnie Wielce Mościwe Państwo;
ze in

że in æquali & reciproca mensura amorum dolore zostawiać iako wrodzona y długoletna, obecność przyjaćielska, przynosi wciechu, tak długo nieuleczonego strata iey nabawia smutku, a z tym też mi y słasna rzecz w żalu ponurzone rozrzewniać serce. Iakoż y pismo Swięte utrapionemu utrapienia dodawać zakazuje y powinność usługi Chrześciańskiej cieśćac cieśkie, nie rzewniać iednak, smutki za miłosierdzie kładzie. A przeto iá to wważaiac zaraz niemal z pogrzebem te moje pogrzebowe iako szkol-
wiek usługe zagrześć raczey niż światu okazać y moje
moie z wielkim żalem raz słyšana znowu ná piśmie przed
zapłakane wystawić oczy byłem gotowszy; wziawszy ie-
dnak te wola od Przetozonych moich za instantia Wasmo-
ściow Naszego Moścymego Państwa podałem te licha prace
moie z Katedry do prale drukarskiej. Oiedne rzecz sła-
bować nie śmiem, abyżeście z tego świata tak zacnego Ma-
żonka, Oycy y Dobrodźzicia przypominione, serca waszgo, o
naszego Moścymego Państwa, iako znowu przetrząść ni mia-
ło: niech bowiem iako chce poranna wschodzi y zachodzi
gwiazdą, żalowi iednak Twemu Iasnie Wielmożna Páni
Woiwodżina Wilenska zachodu żadnego nie uczyni, a po-
gotowiu miłości w sercu twym zawższe pałaiacey żadne wia-
try przeciwieństwa nie zgasza żadne ciemności nie zaciem-
wzłakże to iednak ku zbudowaniu innych a Wści Mey
Moścymey Pániey za czasę ku poćiesze zejść sie może. Do
czego

czego przyść przedzey niebedziesz mogła, iako kiedy sie sercu
Twemu Pańskiemu dopuścił szlac kamieniem iednym drogim
(wzzeni go Selenites nazywaia) który miesiaca Niebieskie-
go prawdziwy obraz na sobie nośi światłem swoim wchody
y zachody wyrażaiac: na takim kamieniu oprawiwszy go
w pierścień złoty Huldwina Cesarzowa twarz Matżonka
swego wyrysonała palec serdeczny y reki prawey nim ozdo-
biwłszy nośiła, który tak chwalebny prawdziwey miłości
mażżeńskiey przykład, aby tym Pały do pamięci W mości mey
wielce Mościwey Pániey przysłał, ten mały memorialik
przy pogrzebie uczyniony pomocą niemata być może. Aleć
y tobie Przezacne Potomstwo á mnie wielce Miłłiwe Pań-
stwo tenże memoryalik prasentnie pewien zostaiac ze-
nad W mościow mego Miłłiwego Państwa po tak zacnym
zejtym Rodzicu ta mowa moia miłsza nie będzie, ktoreście,
mam za to w rzeczy samey wykonały to, czego potrzebował
po swoim potomku sbożac z tego świata Aurelius Cesarz
gdy go temi pożegnał słowy: lubo to przez śmierć od obecno-
ści twoiey wstepnie, niestusza iednak aby miała pamiatka
moia z twoim wstąpić pamięci; prawdziwie bawiemy zaws-
dzieczaiace Potomstwo ma to, że ktorego dnia bywa Rodzie
do twardego złożony grobowca tegoż dnia w sercu swym
pieszczonym onego grzebie. Przyimićiesz tedy mnie wielce Mo-
ściwe Państwo ten malusieńki prasentik nie tylko za oblg o-
sobliwey

Sobliwcy moicy ku sobie skłonności, ale y wſzytkiego zako-
nu mego imieniem, na znak wdzięczności nie odmien-
ney która y wdallze czaty oświad-
czat przy Kapłańskich modli-
twach winni zo-
stawamy.

Wmsci Mego Wielce Cnościwego Państwa.

Vniżony Sługá y

Bogomodlecá

X. Bernardyn Biki.

KAZANIE

Requirite & videte quis ex nobis abiit: cumq; requisissent re-
pertum est non adesse Ionatham.

1. Reg. 14.

Poszukaycie á obaczcie ktoby znas odszedł: á gdy się dowiada-
wáli náleżiono że niemasz Ionathy.

7. 17.

Trudno niebieżec kiedy sie nielza zastanowić. Szczyrze ten
istotney deserował prawdzie kiedy námálował/ Kompas
á ná wierzchu zegárek ciętkacy ktory tym opasał sto-
wem: sumus. Jesteśmy. Aleć dowcipneyšy y polocowniey.
šego rozsadku ludzic kontrowersuia: ieśli iestesny ábo nie/
boć to ninieškiego czasu sumus iest Symbolum ábo godko:
czasu zaś ninieškiego żadnego niewidąc/ plynie bowiem wsta-
wicznie czas. Jest zaś mgnienie oka chwilka iedna á ná-
wet teraz bydź rozumieš bázno sie zawodziš; bo to tylko wia-
že czas przyszly z przeszlym iáko lina iedna zwieszute biale
drzewo z czarnym; wiodoma wprawdzie ale bez wšelkiego
rozsprzeżnienia. Ze iestesny dowodnie wiemy/ wšakże
iednak ták iáko te rzeczy ktore wstawicznie wplywáig y nie stás-
tecznego wšobie nie máig. Wplywatacemu tedy wstawicznie
y niestatecznemu ten náš stan kompasowi ktorego cien nigdy
nie wstawa y zegarkowi ciętkacemu ktorego wšytkie chwile
plyna/ áni sie zastánáwiata/ przystoynie iestesny przypodobá-
ni. A co zádzitw poniewaš podlug starožitnego Tertulias

Marcus
Antonius
Ve. Dux.

Lib. de
Pall. cap.
2.

dulatio

dulationibus mensuris variat. Szwiat wbytek odmiána skot
ktory z przeciwnych rzeczy spolony ledwie alternata bywa po-
miarkowány: náša zaiste przemiana wbytká cásle test nico-
wana: noc y dzień ná wywrót ida/ slonice dorocznym przesie-
leniem/ Kieżyc miesięcznym pomiarkowaniem corazmieni/ y
to samo Kieżycá pomiarkowanie jest tedno zamieszanie y od
siebie samego iakoby wstawiczne wcielante. Wiecezeli náyc
wzyszy Plánetowie táka sie páraia alternata á coşby te nişse
nie miały byé w ustawicznych obrotách hemisphaeria. Jes-
zczeć przecie Matematycy sloncu choé wstawicznie po niebie
biega dwaćróć tednáć do Roku swoje odpoczynki dáia y názy.
wáia te tego zaszranowienia solstitium, tedno Aestivale drugie
Hyemale; wzywocie zaś ludzkim żadnego stanowiska takiego
niemamy. Owo zgoła niema odpoczynku żywot ludzki:
Quilibet enim homo etiam dormiens non modo morbo depoliz-
tus quamdiu vivit quasi navigat & currit, nec vlllo tempore gra-
dum sistit; nullum enim ipsius est solstitium nulla subsistentia:
Káždy człowiek lubo czuie lubo spi/ lub zá dobrego zdrowia
lub wchorobie bedacy/ nigdy nieustawa/ iako záperwne twierz-
dzi Theodoretus. Aleć niemogł tego żadny bigley doctec iáz
to pierwszy człowiek ktoremu od Tworecy Wszechmocnego
nádana y wlána wbytkich rzeczy stworzonych umiejetność/
á przeto też wbytkim rzeczom nádal imiona: Omne quod
vocaui Adam ipsum est nomen eius. Wbytko bowiem co ná-
zwał Adam to jest imie tego. Leczenże ledwie noge wstá-
wil do Bánu ták sie wchodził że też náywzyszy Tworcá musiał
głosu dobywac sukáiac onego: Adam ubi es. Adámie gdzie
sie obracaş? álić sie zdobywa indirecte ná odpowiedź: Au-
diui vocem tuam & timui eo quod nudus essem. Ale czemu di-
recte secundum proportionem loci nie odpowiadáş Adámie?
Niemogłby

Gen: 2. v.
19.

Gen: 2.
v. 10.

Niemogłby był lepiey odpowiedzieć ná to pytanie Vbies?
 Gdzie jest iáto: nusquam sum podług krásomownego Phis
 loná: nigdziey mie Pánie niemaš; ták mie bowiem lekkość y
 bieglność wzięła że też ná jeden biedny moment w Broku
 lednym nielzá przestáwác; á zátym y my zá nim wstáwicznie
 pędziemy: Tendimus huc inóe metám prosperamus ad vnam;
 á ięsze z tála dziedziczna przysada że nieustáiac: Corruptur
 infans in puerum, puer in iuuenem, iuuenis in virum, vir in se-
 nem, & qui heri fuit in eum qui est hodie quique est hodie in eum
 qui cras faturus est iáto nápisal S. Eusebius. Przemienia
 się dziecie w páchole / páchole w młodzienią / młodzieniec
 w meźá / meź w stárcá / y ten ktory był wczorá wtęgo ktory
 jest dziś / y ktory jest dziś wtęgo ktory będzie iutro; gzie iákie
 w tákim nieuchronnym y nie zastánowionym zábiegáia biegu
 záwady / znalazł byś ich wiecey niżeli ich zásaóził ná drodze Le-
 sek wtęgo Monarchá Polski y drugich do Korony biežących
 zráził. A choćby drugi rád ominól nieobáczy się podczas áž
 záwadzi óktořa y wwieźnie á tešze škodliwiey niżeli Absolon
 z Adherentámi swęmy o ktorych S. Petrus Damianus: Qui
 cum Absolone perduelles existerant Deo deserente cæcati arbu-
 tis occurrentibus impingebant. Zámierzchło w oczach zdo-
 pusezenia Božęgo Rebellizántom onym y pierzcháiac z plácu
 chybil gošćincá / w pádli do gestęgo lásu / áž ten ná wyniosła
 sosne / on náwardy dab / ten za się nášetowáta iodle tráfíl y
 rozbił się. Niešteręš ná podobne klody wbiegu nášym rzadki
 coby bez guza y tráfu iákęgo minal. Szczęśliwiey záište
 Ionathas Krolewie Izráelski wyciekl z obozu Oyca swęgo
 Sáulá / á lubo wysókie stáły zobu stron stáły podobne ze-
 bom z tad y orwad záwiesište / pnać się iednáť ná rekách y no-
 gách / dotázal swęgo / ešć wiele polozył ná plácu niepryációl

De praes
 parat. Es
 uang. lib.
 11. cap. 7.

in lib. 2.
 cap. 18.

bez námmierze go swántu swego vstal sie iáko díivo od Bo-
gá w oboite po polach v stoworylá sie ziemia / á Saul zdu-
miały do ludu ktory byl z niem rzeł : posukávejte obázcie tro-
li znás odšedl / á gdy sie dowiadowáli náležiono ze nemáš
Jonáthy. Upadáto záiste přezšlego roku táł wiele od talu
y placzu iáko od přešivného miecza bo niepom ísl tego przy-
padku ; wbyšesiny sobie zá díivo y rzeł Boza počyrali po-
niewaš y wyšyryšy Monarchá Uleba y ziemie řied Monar-
chia Izráelska znieš míal / znieš wprzod obiecuie madrych y
šczyrych Konštituzow. Potworylá sie w Okolicy ziemiá
gdymy wvázáli zádušieni kto znás wyšedl / y ználezšiny ze
nemáš Jonáthy. Wšedl z oboim šwiátá tego Iánie Wiel-
možny Pan Iego Mié Pán Ierzy Károl ná Dambrownie y Zá-
slawiu Hlebowicz Wolewoda Wilenski &c. &c. Rozestál sie
známi wielki Senátor / Pošedl ná wleška w Wielki cwartek
wieczera á iáko tušemy mocno / one niebieška / práwdišy
Jonáthas. Wiec ze to Imie Jonáthas klumácy sie z he-
brájškego Domini donum. Aprzeto ia przyřym pogrze-
bowym Akcie á to ná wulente žalu y placzu osierociáľch ná
pošieche žalošnych Przyjáciol dowodžic bede z tego mieyša / ze
ten Žacny Pán / byl osobliwym dárem Pánštim / ábo ráczey
Boštim Přezšwíetney swoiey Šamily / Košciolowi Božemu /
Bžeczypošpolitey nášey y náš wšyřľich / ořzym řerzey wdál-
šey mowie moley zá darem Pánštim.

Chiech iáko čea y polki čea cjeľáwe subiečta y byšree w
Poncepiach swyřh cerebelle rátiámi certuis y řaštrámi přyčzyny
páľnuta; Dláčzego ná tego řaworyžuišcá mile pogladá fortus
na / tego záš oburzona pošepnym přzenoší okiem ; Ten we
wšyřľo žábogácony / ow ze wšyřľiego ogoľocony ; Ten přy-
šlemny ow obmieržly ; Ten čerštwy y zdrowy niewie co řeš
chorobá /

chorobá/ on wstáwicznie stáráiac ná swoje ná rzeká dolegli-
wosci. Ten wáile y męstwo sławny meśnie się swym záta-
žba olázyra opiera ádwersarzom; ow nieufáac síle swoiey
á niewróziawšy Antágonisty z plácu vmyká. Ten bogaty w
słowá y nádro své wdáie preferesse/ ow vposledzony w kráso-
mowstwo osobie kiedy tego tezebá nieumie dáć spráwy. Wšák
že to wšákto jest dzieło y spráwa Božka y wšákta šťastliwosc
inne fortuny y náтуры ástřybutá sa to specyálne dáć y Pánškie;
y co starožytní wdawáli Fortune zá jedne Boginiá křora ied-
dnemu gárcia drugiemu záš šťastiem swoich vdielá sáwo-
rom šťastliwoscí; dlatego teš one wielmi wenerowáli: to
práwotierní/ wiedzac zá pewne že to wymyšly y omámie-
nie czartow škie/ dusale woznáwáia že Pán Claywššy y Bog
práwdiwý á niekto inny jest fortuna fortunans iáko teš (iž
czete z niektorými Philosophámi) natura naturans, to jest
spráwca fortuny zarowno iáko teš náтуры tworca. A przeto
lubo wzgledem i štych przyczyn/które sa przypádkowe/ y z tres-
funktu sie máia ábo konkurruia do tego ábo owego effectu wy-
stáwiená/ y wzgledem náš ktorým sie tych takoby wtorych
przyczyn przyczyniená zdadza być przypádkowe y tresfun-
kowe; znáydúia sie teš przypádkowe effectá y spráwy; iákož
jest w rzeczy samey przypádek y tresfunek; wšák že wzgledem
Boga niemáš nic przypádkowego ani z tresfunktu: bo wšy-
tko od Boga nieli sie stálo przeyřáno y rozřadzone bywa
ráč dálece že teš nielzá y pomyslić w nowym Konsisterzu pro-
wideneyš Boskiey y námnieyšá žeby posláć mielá letkomy-
šlnošć: In illo regno providentiæ nil liceat temeritati Jáko
wciérožl Boeršš/ á rzecelnošey Augustyn S. w te podáť slo-
wá: Nihil in hoc inferiori mundo geritur quod a summi illius
Imperatoris aula non iubeatur aut permittatur.

Eccle: 3.
v. 11.

mu wszystko się podług zamysłu tego dzieła: ow zaśże w swych
zamysłach wstawniczego doznawa przeciwnościwa Ten silny/
urodziny/ przyiemny/ we wszystko zamożny; ow niedole-
żny/ szpetny/ omierzły; wszystko to sprawá Pániska że tego
wdarcie / owemu zaś podług w podobania swego wymuje/ iá-
to to znáknienia Duchá S. wyznawa medrzec Jaraelski w te
słowá: In multitudinē disciplinae Dominus separavit eos, & im-
mutavit vias eorum; ex ipsis benedixit & exaltauit; & ex ipsis
sanctificavit, & ad se applicavit; & ex ipsis maledixit & humili-
avit; quasi lutum figuli in manu ipsius, plasmare illud & dispos-
uere. Omnes viæ eius secundum dispositionem eius: sic ho-
mo in manu illius qui se fecit & reddet illi secundum iudicium su-
um. Wielkości wmiętności Pán te rozdzielił á drogi ich od-
mienił; z nich błogostáwiał y wywyższył; z nich poświęcił y
przywłaszczył sobie: z nich przetráł wniżył y wywrócił. Já-
to glina gárcarzá wreku tego czynić zniey y wlepić; wszystko
drogi tego są według woli tego: ták człowiek wreku tego kto-
ry go uczynił y odda mu według zdánia swego. Ale zlećis
wszy tákie y tym podobne dyskursy głębszym y subtelniejszym
dowodóm do tego się obrácam/ do którego intencya mojá y
áffekt przez ták wiele lat dobrodzieszywy záchecony zmierza y
wówieżey záwsze dożywotnie trwać będzie pámieci. Azáś
Ten záczny náš Jonatháš niebył Domini donum; á zaś w tym
Zacnym Pánie náctury y fortuny zá wdziałem specjalnym Bo-
skim nieświećily iáwnie áctrybuta y splendor? kiedy y fa-
milyi stárożytność y wielka głębokich náuct experyencya y ro-
zliczne in vtraquē toga odpráwłone á coraz heroiczne dzieła
iáko do jednego virtutum omnium stoczyły się receptaculum.
Tumi się serotie podáie y otwiera pole z mojs do tego przes-
świecney/ stárożytnościá/ y záslugimi// Tu Rzeczypospoli-
tey

tey przemieszc się Familyi/ która zdawnych lat dziesięćnie osiadałszy na Dambrowie y Zaslawiu podobna jest oney sławney Dombrowie Jowisłowi poświęconey z ktorey galeśi przynęca się niegodziłorędo aby ta Merkurysz marszałkował/ Mars regimentował/ Minerwa na niey Rubiny osadzala/ A ryopagus sedziow wważnych znał od niey brał na audiencja. Jakoż nie nowina było tak wiele Hlebowiczow rąchowac męsznych w zabawach Bohatyrskich y szkodrych w potrzebie Rzeczypospolitey; Cisi bywali dzielniemi Regimentarzami Wojska/ mądremi Konsiliarzami w Senatorstkich y Poselskich izbách/ przedniemi urzędnikami W. X. L. Innych nie wspominać dawnieyszych/ dosyć będzie y na tych: Jan Hlebowicz a Pradziad tego zacnego teraz zesłego ztego swiata Pana/ wprzod Starostą Mściłarowski potym Wicepski/ Polocki Woiewoda od Polockiey twierdzy y Fortecy potężne Moskiewskie wśce męstwem y przemyślem raczy niżeli potęga zrażiwszy do Moskwy wprzod Roku 1536. potym znówu strykowski Roku 1549. posłem destinowany/ gdy wśytkiego pobług wski lib. intencyi Rzeczypospolitey szczęśliwie y mądrze dołazał/ za 24. cap. powrotem od Zygmunta pierwszego Woiewodztwem Wi. 5. & lib. lenskim/ oraz pieczęcia W. X. L. wrączony został. Uiewy- 2 . e. 1. dał Oycą tak zacnego Syn tak je Jan Hlebowicz a Dziad Tego zmarłego Pana który wślugi ku Oyczyźnie z wielkim swoim sumptem wyświadczał przy bołu S. pamięci Bro- Bielski la Stephaná pod Polockiem/ wielkimi Łukami/ y Pskowem/ wnągróde też takich znaczących zasług/ Woiewodztwo fol. 494. Trockie oraz y Stácb W. X. L. otrzymał. Uiewystąpił y namniey od tey zyczliwosci ku Oyczyźnie Syn tegoż Woiewody Trockiego oraz y podskarbiego a Rodzic tegoż Pana na ktorego czasu teraz patrząmy w którym dosyć znaczne by-
le

lo Przesław swo ich meśtwo y dzielność kiedy z onym nigdy
 godnie nie wystawionym Hermanem Janem Bárolem Chod-
 kiewiczem przeciwko Sudermanstiemu Książciu Bárolu
 pod Dyamentem / Párnawa y Riecholmem meźnie y odwa-
 źnie stawał. Okazała się y następnych czasów dośrc táwoni-
 ego dzielność kiedy zapánowania godney pámieci Zygon-
 ta Trzeciego wśytkie Moskiewskie wzdłuż y w szerz kráie z
 Wojskiem innym táko drugi nie wstráśony Achilles przeszedł;
 á potym Smolenská táko tákicy znaczney w Europie forte-
 cy Woiewobá nie przelomionym od głodu y coraz ubywania
 od zarázy y niedostaku Rycerstwa ánimusem przez pułtorá-
 lata wścisłym obleżeniu będąc dotrzymał / y Kápielania nay-
 wyższá Wileńská przy inśyich tenutach záto otrzymał. Ale
 eo zaditw? Splynna bowiem jest z Rodzicow zacność y dzieł-
 ność ná potomstwo; gdyż táko omne derivativum (z Dzo-
 nych jeden mowi) habet naturam sui primitivi: tak y zacność
 cnoty sławy y meśtwo ná Potomstwo się zlewa która w Ro-
 dzicach święteści: Generosus enim animi vigor ex virtute maiorum
 persanguinis derivationem transfunditur podług Philosopha.
 Montwid ná Biecnowie y Slonimie Książe waleczny zko-
 rego Hleb directly idzie (dlatego Hlebowiczowie byli náwz-
 dziwieni Successorami y dziedzicznymi Collatorámi fundar-
 cyi Kápiłey w Przesławieney Katedrze Wileńskiej Mon-
 twardowskiej) był pierwotodnym Synem wtórego Książ-
 cía Litewskiego Gedymina á Brátem Rodzonym Olgerdá
 Rodzicá Jągielá który y w potomkach swoich od tak wiele-
 wiele w szczęśliwie bo światobliwie nam pánował. Mon-
 twid powtarzám Rodzic Hlebá był rodzonym Brátem Bie-
 stucá á Oycá Korybutá z którego idzie terázniejszy Mlá-
 tniejszy Monárcha náš zgodnie od wolnego narodu naszego
 obczany

Arkoł
 lib. 3.
 cap. 8.

obeani zasiadł / a zdarz Boże szczęśliwie ná Chronie Owey-
zany naszey. Montwid był rodzonym Brátem Lubartá z ko-
rego powstałi Książetá Sanguszkowie / Książetá Koscewskie/
Książetá Czartoryskie. Montwid był rodzonym Brátem
Jaromicia / od którego maia początek Książetá Żółkiewskie.
Montwid był rodzonym Brátem Korymbá do którego się
odzywali Książetá Kosinscy. Nakoniec Montwid był rodzo-
nym brátem Narimundá Książetá Pinskięgo. Owo zgoła co
było Książet w Litwie y na Wołyniu / iáko wypisuię Pá-
procki / miáa zázecia swoe od Gedyminá Książetá á Rodzicá
Montwidá y Bráci jego rodzonych ktoryz áktam suam per lon-
gam seriem trahunt originem siegajac Augustissimam Domum
Austriacam czego authenticé sam Chronista Litewski á wielki
Theolog Societatis IESV domodzi dedykuac przed kilku
lat Genealogia temu zacnemu Pánu Woiewodzie Wilenskięmu /
ktory iáko blisko krawia jest złączony nie wspomina-
(to się to wáwieszy ięszce záwitiá pámieci) z Jásnie Oświe-
conemi Książetą Koccekiemi / Czartoryskimi / Kádziwilami
ná Biecku á nie mniej iezeli ięszce nie sámscy z Jásnie Oświe-
conemi ná Bierzach y Dubinkách Książetą Kádziwilami. ties-
dy Jásnie Oświeconego Książetá Krzysztophá Woiewo-
dy Wilenskiego á Naywyższego W. X. L. Hermaná Cortke
iedyna sobie posłubił / ktorey gdy Charis nie pospolity do-
wóip / chwalebne obyczaje / rodzicęzna złota Venus vrede / Nay-
wyższa Juno rodząy / czystá Minerwá wspanialy zmysł na-
dálá / tego iednego nie dostáie áby one swiety Kosciot Bzym-
ski zá cortke przysial y przysposobił. Nieprzycęzam ięszce iáka
bliska pokrewnosé záchodzi tego zacnego Páná z infemá Przes-
świernemi Domostwy Jásnie Wielmożnych Chodkiew-
cow / Bálinowstich / Żáwifow / Chrápowickich / Szemes-
tow

Papra-
cki lib.
2. fol.
207.

Aureli-
us lib.
variartū
cap. 3.

toż iż. To na konte przydaie y przyznawam Tenis
Wielkiemu Senatowowi Smarłemu co przyznawał Aurelius
Cesarz Venantio Patricio: Quidquid in illo viro gratia divina
copacessit, integra perfectione transmissum cernes in posteros; in
hac enim domo non tantum patrocinijs sed virtutibus aditur hæc
reditas. Ale iż to caczey Annuałistow niżej Báznodzielow sprá-
wá y szupłosc czasu wolnieyşym nie pozwala wyflawiac
lezykiem/ zlecam to teby obşernieyşym Pánegie-
stom y p's-
litcznym Oratorom/ z ktorych juz ieden Welki Orator oraz
y zacyjny Senator dosyć dowodnie/ ile mu czasu dostawáto/ przy
złożeniu Cnego ciała do grobu/ tego wielkiego Pána wywo-
dził. A przeto iá sie teraz tylko ieszcze/ máiac swoize ja mente
mea idea twoiey moy zácny Páne nie moze sie nápatrzac
wspániałosci/ wrody/ do kázdego şklonności / ktorey/ gdyś ná-
wiedził Holandya/ Anglia/ Francya/ Włoska Ziemia y resz-
tencya sobie ná pewny czas przy Dworze Cesarzim ná zna-
czyłes / pezyppátruiac sie niegdy Wiedenscy Philosophowie
przyznawali Deukiem żeś iest Decus Sarmatiz: á Slawona
Akademia Brátowşká gdyś do Oczystych záwołal progow-
zym cis przywołala: Gloria Lituaniz. A zaś co nieosobliwy
Pánşti dar álbo caczey Boski wrym zácny Jónácie nie
şwlecił? gdyś podlug mego wşietego w wşytkiego şwlatá
Kommentátora písmá S. Cornelium Alapide: Gratia & pul-
chritudo sunt tanquam radij & splendores Divini solis in rebus
varijs vario modo resurgentes. Przyiemność y wrodá sa to
takoby promińki Boskiego ştonica w woznych rzeczach rozny
şposobem şwlecace; á zatym şlufnie decidował diuinaus Plato:
Quicunque gratiosum & pulchrum admiratur & diligit, non id
solum Deum in eo fulgentem colit. Ktokolwiek przyiemniey sie
śalciey y piekney rzeczy dżirone y oney sprzyia nie ona same ale
Boga

In cap.
26.
Eccle-
stici.

Bogá ráczy wniey świecącego czci y wielbi: Wszyfysiny
 sie záiste przyiemności y sklonności tego Pána dżiwowali y
 Bogá ktory przez osobliwe dáry w tym Pánie świecił wielbili;
 y przyznać bezpiecznie mogli co ieden Panegyrysta przyznawał
 Theodosyusowi Cesarzowi wte słowa: Augustissima quæque ^{Pacato}
 species plurimum creditur trahere de coelo: virtus tua meruit ^{in Paneg}
 imperium, sed virtuti addidit forma suffragium illa præstitit vt ^{Theod.}
 oporteret te esse Principem, hæc vt deceret. Owo zgoła iá-
 ko mowia Vsu & auditu iuxta venerabilis, Okiem y mowa coś
 nád inne ludzie. Dac to Boski wtym zacnym Pánie á nie tylko ^{Lipsius}
 z Bogá Stworzyciela/ále też y z Bogá Zbawiciela pochodzą- ^{in Polit.}
 cy/ gdyś podlug Theologow y komplexya samá wybranych
 Pánstkich jest wieczney Prædestinacii skutkiem; dlatego Xen-
 oph ^{Xenoph:}
 t h in dawno napisal E coelo gratia comitatur virum Principem, ^{in Padia}
 z Uleba jest przyiemná w Pánách postawa. Wiec to nie
 Ionáthas Domini donum. Pánstki álbo Boski dac/ byc ták
 wśedzie y w wśytkich wżiatym y przyiemnym á przecie nie-
 bydź nádety/ extolli & non efferi, crescere & non insolescere.
 Trudno o ánimus w podłym stánie/ g dzie zas honoru przy-
 bywa tám y ánimusu dostawa: co miodousty Doktor ma-
 iac w konsideracyi gdy in Apocalipsi doyrzał niewiásty oto- ^{Apoc:}
 czoney sloncem á jednáť pokorne y dwa iásne widoki zá dwoie ^{22. v. 1.}
 osobliwie poczytał cudá: Kzát w ogniu nie zgorzaly y te bez-
 swanku iásnie oswiecona Magna plane vilio iubus ardens sine
 combustione & magnū lignum mulier illæsa amicta sole. Sna-
 dnie bylo w tym Jásnie Wielmożnym Pánie tego doyrzec/
 ktory táka iáko niegdy Job czásto renowował manifestácy ^{Iob. 21.}
 y zánosil per intima suspicia do Prochobuku niebieskiego ábo ^{v. 8.}
 do ákt żywota wiecznego: Si vidi lunam incedentem clarè &
 lætatum est in abscondito cor meum. **Jestem widział Kieśyc**
iásniey

taśney idący y radowało się w tajemney serce moley; że nie
zfał splendorom Kieźycow swoich domowych ani się nady-
mał niemiz; y owsem brał z nich naukę o nieścátieczności rerum
sublunarium tego wszytkiego co podlegá Kieźycowi. Nie
wnowine to widzieć że wbośtwo podobne jest cieniowi polu-
dniowemu/ kurezy się v nog Pánstich; Lecz komuby Plane-
zowie takł pokłon oddawali/ á ztego się nie wynosił/ między
cudá godzi się policayé; gdyż y Ambroży S. obáczymy v
Jozephá we śnie Miesiac y gwiazdy pod nogámi cudownym
go wspomniáł wpowolności: Ioseph cum somniasset quod
sol & luna & stella adorarent eum sedulum tamen obsequium of-
fererat Patri. Coż rozumiecie gdyby kto widziáł tego kre-
go w kleynocie herbowym miesiac y gwiazdá ówrotać że się
niedał vprzedzić żadnemu bá y pod czas narypodleyssemu w
oddawaniu pokłonu rewerencyi czapki z dzieciá; wniżone y
pokorne wśedzie serce/ w Stowach/ áffektach/ y postępkách
pokázuiac dopiero by mogł tákiego cudownym tytułowác.
A gdyby ieszczé zoczył że tenże herbowny Kieźyc propter inter-
positionem terrenam inter solem iulitiaz & ipsum, wgrube czę-
sto y dobrowolne zapadał ecclipsim, iáko ten wielki Senátor/
ktory się Kieźycem iáko náprzedniyszym domowym szycił
Kleynotem/ w grube y narypodleyssé/ krete sobie wmyslnie przy-
bierác tázal/ západał potátemnie w Wielki piásek kápy; cze-
go się nápatrzal Smolensk w tym Pánie Wotewowódzie
swym (że inśe wte wtorzone spráwy známiennie ná ten czas
niewspominám mieyscá) aby kázac w sobie terrenum affectum
ktoryby mogł przeskádzác do wdziału swiátlá słońcá sprá-
wiedliwosci/ ziednác sobie mogł y ludowi nátey záwołáney
fortecy bedacemu obśirkego obháśnienia lastki/ proteccij, opáz-
żności Bosticy. Jakosť jezeli to nie osobliwy Pánstki ábo
cáczey

raczej Bostki dár / tedy to nie obfite obrotelenia nádanie; gdyż
podług Augustyna: S. Gratiá est lumen animæ faciens homi-
nem peccatum suum agnoscere; Laska jest to swiátość duše
sprawiajac to że czlowiek przewinienia swoje poznáwa. Po-
znawał ten Zacny Senátor bá y wyznawał swoje przewinie-
nia á jeszcze z takim wborzeniem serca że też aż do kraiu w bogie-
go Zátonnego habitu / glowe swoje skłaniał y gotliwemi on-
szewał łzami. Niemogła tego Pána bázniejszy uweselic bá y
serdeczniey rozrzewnić Kapella tego iáko kiedy koncertowała
on psalm: In te Domine speravi non confundar in aeternum. W
tobie Pánie nadzieie miałem / niech nie bede pobawion ná-
wieści; gdzie w sobie wborzony y skruchony strachał sie ścisles-
go sadu Bózego / oraz sie wmacniajac w nadziei miłosierdzia
tego; najwyższego Sędzięgo rzewliwie wylewał łzy. Nie-
słuchał ten Pan Wsby Swietey / ofiary tey niekrwawey nie-
przypáctrował sie / ile prywatnie / tájnymicom kiedy by nie miał
serdecznie záplácać. Czegóście sie zawsze napátrzali ná Dwor-
cze tego przytomni; á smáć wiedział co napisał Grzegorz
Wielki najwyższy Káptan Bóscioła Rzymskiego Holocau-
stum liccum, est bonum opus, quod orationis lacrymæ non in-
fundunt, holocaustum pingue est quando hoc quod bene agitur,
corde humili etiam per lacrymas irrigatur. Ale żeby nie prze-
dłużyć o tego ludzkości skłonności y propensyi / jednak że zaws-
ze poborney / do káżdego co rzeka? Tá mu enota z domu prá-
wie y ze krwi bylá wrodzona. Nieumiał nigdy słowem przy-
krym wrazić ábo zasmucić kogo; káżdemu sie y najmnieysemu
dowoli z soba rozmowić dáł / á wdzięcznie y łagodnie kóždego
odpáwił; miał pewnie oko ná madra náuke / ktora podał
Antalcides zacny Lacedemonczyk zopytány od jednego / iáko by
sie kto naybázniejszy mogł ludziom podobác? od powiedziáł:

Psalm.
70. v. 4.

In Psalm
70.

Jeżeliby prawi łagodnie y łaskawie z niemi mówił. Jakoż przychodzi do tego często że słabotniejszych y zacniejszych / doznał ludzkich / niżeli podłych. Kiedy onego starozakonnego Ceremoniata Mojżesza Jedno władny Nieba y ziemi monarcha postanowił Bogiem Pharaonowym / Aaron zaś miał być Prorokiem Mojżesowym rzecze do niego Pan: Ecce constitui te DEVM Pharaonis & Aaron frater tuus erit Prophetus tuus, tu loqueris ei omnia quae mando tibi, & ille loquetur ad Pharaonem. Odmie postanowił Bogiem Pharaonowym / a Aaron Brat twój będzie Prorokiem twoim; ty mu powiesz wszystko coę rozkażę: a on będzie mówił do Pharaona. Jeśli Mojżesz jest tylko Bogiem mianowanym y do Pharaona przez Proroka mówi; czemuż Bog same zrodło istotnego Bóstwa niemowi przez Proroka do Mojżesza? Mojżesz owiec Pastuch / do samodziółki y gunki zrodu swego przywykły; Pharaon zaś Król Egiptu świetny w purpurze ozdobny / insignia piastując Królewskie / a przecie Mojżesz mówi przez Proroka do Pharaona / a Bog sam niezawajac Proroka mówi do Mojżesza. Piękna tego on wielki opat Rupertus dacie przyczynę wte słowa: Tu DEVS Pharaonis constitutus cui ego demum loquor facie ad faciem, ut loqui solet homo ad amicum suum, non dedignaberis loqui multa vel orationem protelare cum Rege Aegypti. Jakoby rzekł a chcecieś wiedzieć dla czego się Mojżesz zbrania konferować sam z Królem? bo nie jest Bogiem od siebie y przez siebie / ale tylko mianowanym y zesłanym y to tylko do czasu; Tu Deus Pharaonis constitutus. Lecz Bog który z siebie y przez siebie istotnym na wieki przestawa Bogiem łaskawie y po ludzku z pastuchem rozmawia. Ego Deus demum loquor facie ad faciem. Ludzko postępuje Nayślabetniejszy; podły zaś / z wzyro-

nego

nego Bóstwa y to ná czas tylko ták sie nádyma że też twarz
odwraca / nie chce y słowa przemowić do godnieyszego ále przez
klumacza rzecz odprawuje / Kiedy iáko Przyziaciel z przyzi-
acielem Bog sam z człowiekim konwersuje. Wiedza bowiem
Zacnieysi y Ssłáchtenieysi co sobie táka Ludzkoscia y sklon-
noscia y do naypodlejszych pozyskwa. Nieważylbym sie tego
troczdzić kiedy bym nie miał pisma S. posobie. Przybedzie
czasu jednego onych niebieskich pułkow naywyższy Hetman
Archányol Michał do Hetmana ludu Izraelskiego Jozwe-
go / y myślenie sie przed nim wieczem przepásany iákoby ochot-
nik życząc sobie przesiawać pod regimentem jego y rzecze:
Sum Princeps exercitus Domini & nunc venio: Jestem Het-
manem Woyska Páńskiego y terazem przyszedl / á iáko przy-
dáte Litanus: Veni in adiutorium vestrum: Przyszedlem wam
ná posilek. A Jozwe co ná to? Cecidit pronus in terram; &
adorans ait. Quid Dominus meus loquitur ad Seruum suum /
Upádl twarza ná Ziemié Jozwe y pokloniwszy sie rzekl:
Co Pan moy mowi do slugi swego? Archányol Michał z
Ludzkościá sie oáwiadcza przed Hetmanem ziemskim y żeby
onego tym wiecey pod spráwa jego holdowác affe-
ktnie; Lecz gdy vsługowác obiecnie czolobitnosci też przed
sobá iáko Pan doznáwa. O piękny záiste honore wzai-
emnego handel y pozyskanie; lubo był Regimentárzem Woyska
niebieskiego ieszcze by tákley ku sobie nieogládał rewerencyi
kiedyby też tákley nie záżył ludzkosci; czáściey bowiem do wy-
rzadzenia czéci y posanowánia nie ták godnosć y dostoiensstwo
wzruszá iáko Ldzkosc nachyla. Ale zá daleklemi nie vno-
sac sie dowodami mámy przytomny: Czym prosze ten nasz
Pierwszy w W. K. L. Woiewoda Jasnie Wielmożny Pan
Jerzy Bárol Głebowicz táka sobie v wšyrtkich zjednal czesć/
miłosć/

Iosue 5.
v. 14.

2. Reg. miłość / Konfidencia / y rewerencia, Jonathas prawie ama-
16.v. 16. bilis & decorus nimis. Ze słicznym naszym woczach wstę-
lich przestawai tak dalece że też od najwyższego Maještatu
poczawszy wstępy osobliwie Koronni wstępowy ośmiereci ieg-
iawnie powtarzali: Żai sie Boże / tak dobrego / cnotliwego /
szczyrego Páná / prawdziwego Syná Ojczyzny: Teraz go
tu było trzeba. Sprawowała to wtym Żácnym Pánie w
spaniałość powaga / ludzkość nie zmieszona / do każdego pro-
pensya / szcerość bez wstępiey / za ktora sie nie wganiał przy-
wazy. Aprzeto ow niego / Nayprzedniejszy Bárdynál Bi-
skup Ostyenski Petrus Tarantianis á niegdy przeswiatney
Familiey Dominiká Swietego Profes ná pogrzebie Sera-
ficznego Doktora Bonawentury Swietego załośwysy za-
cheme perori swoiey te słowa: Doleo super te frater mi Jonathas:
Żalmi éte Bracie moy Jonathá; miedzy innymi łaskami y
darami Pánstwiemi ktoremu Naywyszy Pan tego Swiete-
go Doktora hoynie oddarczył / ktore ten Przejacny Orator
wyliezał ten też był dar nieposledni: Quod quicumq; eum vi-
debant statim ipsius amore capiebantur, eiusque monita libenter
recipiebant, praesertim Graeci quibus reducendis ipsius eloquia &
consilia plurimum contulerant: Ze ktorzykolwiek ná niego
weyzzeli natychmiast wtym sie zátochali y napominania ie-
go chętnie przynowali / osobliwie Grecowie do ktorych na-
wroceniá do jedności Bóstiołá powszechnego rád yiego y roz-
mowy wielec pomogły. Podobnych y iá tobie Jásnie Wiel-
możny Pánie Wolewodo Wilenski przy pogrzebie twym /
ktorys tegos Seraphicznego Zálonu / acz wstępie / iednát
osobliwie w W. X. L. był osobliwym Fautorem Fundato-
rem, Protektorem / y Generalnym Syndykiem / wzywám slowe:
Ze miedzy innymi Pánstwiemi albo ráczey Bóstwiemi darami /
ktoremu

ktoremis od najwyższego Dawcy wszelkich darów boynie oba-
dazony zostawał/ to też nieposledne było nadanie; że Krózy-
Polwiek twoiey wspaniałości/ wmiętności/ bezgrości/ y
Konfidencyi wzajemney doznali/ tobie też natychmiast sprzy-
jałi/ bá y Berekowie buntownikowie y wiatrosłomni Mosk-
lowie. Kiedy bowiem Kommissarzem będąc destinowanym
od Rzeczypospolitey y od obojga narodow Woyskła powrą-
cił z traktatów z Kozakami z Białocerkwi/ á postadawszy
wszystka/ Króza natenczas miał przy sobie dla honoru swego
Pánstkiego/ splendee/ y tak wiele pozbywszy ássistencyi po-
braney od Oedy retycrować się znowu musiał do Białocerkwi
aby y sam nie wpadł w ręce Tatarskie przyszło do niego kilka
bozych kozackich Moloicow z tym się oświadczając: Żal nam
ciebie Pánie że się dostaniesz w ręce Pogánskie; chciey się tedy/
salwować siebie samego/ podać ná ręce nasze á my cie wwie-
dziemy/ czego doznawszy po nás będzieś też pamiętał ná wslu-
ge nasze. A Pan co ná to? Wole raczej umierać z Braciá
maia spólnie Kommissarzami / ániżeli onych samych ná rzes
wydąć. O wspaniale tego Pána serce/ miłosć y bezgrość tu
Bráći jedney Mátci/ Oyczyny jedney. A nawet sam Żeist-
tych buntownikow wyprawując potajemnie Kommissarzow
naszych z Białocerkwi z tym się deklarował iakuż stracy przez
Tatarow Pána tego: Kiedyby nie dla ciebie Miłosćwoy Pá-
nie Głebowiczu pewnieby twoi Kollegowie nawiedzili Krym.
Nuż Berekowie w schodney Cerkwie wspaniałości/ Ludz-
kości/ mądrych w wpartych sprawách racyi tego Pána do-
znawszy tak sobie tego Pána poważáli / że się też ubiegáli wi-
dzieć słyszeć Głebowiczá; y gdy się dowiedzieli o zeyściu tego
z tego świata ciężko żáłowáli á osobliwie on Claywyższy y
Plennomocny Kommissarz wiadomy dobrze mądrosći y
zacności

zaczności tego Pána przez trzy dni zawierál sie serdecznie wzdychać / y z wielkim żalem wyprawil do Pána swego oznajmując. Aprzeto przy takiej kondolencyi nawet nieprzyjaciól przydám iá ono emblema / ktore ieden Imprezista á snác życzyłowy Pánu swemu temuß Pánu przypisál odryslowawşy Miesiac iáko ná nowiu y przydávşy to lemma: Nunquam plena: To iá tak tłumaczac przypisuje Pánu y Dobrodziejcowi memu zmarlemu: Boday ty moy żácnny Pánie zaruşe ná nowiu czestwosci / eminencyi y godności przestawát / áni gdy niedopedzál pelniey doyczáłości (iezeli iezcze doyczráłości bleg tego życia piendziesiat y ieden Rok nazwać sie moze) po ktorey nastapila ostatnia kwadra wielku twego ná ziemi / y ostatnia Przeswietney Familyi twoiey (žal sie Boże) ruina.

Spytány niegdy on madyr Agessylaus coby enotá bylá? / od powiedziál slusnie: Dicitum optimum & factum honestissimum: slowo dobre y wczáwy postepék. Wiece postepki niektore sa tákimi / ktore po sobie dzieło iákie zostáwuiá; niektore zá tákie / ktore nic po sobie krom záslugi przed Bogiem á pámiátki v ludzi nie zostáwuiwşy przemiáta. Wielkie zaiste tego zácneho nášego Jonáthy Jánie Wielmożnego Pána Wotewody Wilenskiego / iáko sie ius po czesći dowiodlo / enoty / wiborne po sobie zostáwiły dzieła; drugie téż w samey pámiéci tych osob ktore sie enot tego znim żyiac y czesko konwersuiac napátrzali / zostály. Cnocie poganstwo Bosciól y budowálo / co v Rzymián káidy obáczyc mogl; gdzie Templum virtutis & honoris blislo siebie wielkim kostem wystáwione byly. Chzesćciánie poboini tenze Bosciól / ktory Bogu ná czesć y swietym tego buduiá oráz y cnocie swoiey wystáwuiá; boć przy bobu (iá ták czeske) Boskim enotá Chzesćciániská stac zwykła.

gryffla. Wiec że y ten zacny Senátor / ktorego ciáło tu wi-
dziemy teraz złożone staroſy ſie Kościołem Bożym podług
Doktorá narodow: Vos templum DEI estis: Wy iesteście
Kościołem Bożym/ ſtał ſie teſ Kościołem cnoty ſwoiey/ kie-
dy fundował y reſtaworował te Kościoły widome. Fundo-
wał y wystawił wglowney maietnoſci ſwoiey Dombrownie
doſyć wspaniały y ozdoby Kościół w appáraty koſtowne
y ſprezent ſrebrny doſyć bogaty y oddał on Bráci Zákonu me-
go/ Błaſtor porządny przy tym wystáwił y ordynárya
práwie Pańſta naznáczył na ſuſtentácyá tychſe Bráci
ktora przyznál na Trybunale w Mińſku á potym Konſtytu-
cyá zá konſenſem oboygá narodow ná ſeymie obwarował.
Przyczynił ſie znacznym nádaniem do zakładániá murowá-
nego Kościoła w Orſy tákſe Bráci Zákonu mego. Wymu-
rowál Báplice ſumptem ſwym przy Kościele náſym Miń-
ſkim y pewná ſumme ná przyczynienie murów tegoſ Kościo-
ła dodał; áto tá intencyá áby y drugich do podobnych á pobo-
żnych dzieł pobudził; y ſtudzyiego tegoſ Woywodztwa Miń-
ſkiego pewne po ſmierci ſwey ciál ſwoich mieli reclinatorium.
Oddál y ná dokonczenie wieży przy Kościele náſym Gro-
dzienſkim pewná penſjá y dokonczykć całe przyobiecał/ czego
wykonać niemoğł dlá zruinowániá teyſe wieſe po dwa kroć od
wiatrolomnego nieprzyiáciela. Wystáwił pewnie doſtatni
Kościół w Maietnoſci ſwey Iłá názwaney y appáratámi
iáto temu mieyſcu przyſtoynemi nádał. Tuſz niemal do-
konczykł w Maietnoſci ſwoiey Miezow mianowaney nowá
práwie ſoza Kościół/ y gdy do niego Bápłana iuſz wpewnio-
nego wprowadzić zamyslał náſtąpił nieprzyiáciel y y zgrun-
tu zniósł Kościół. Ale ktoreſ wſzye cnoty w tym Czym Jo-
nácie zá dárem Pańſkim ábo Boſkim przemágały y tákſe ná

Corin. 3.
v. 16.

D

wystáwie.

wystawienie tak wiele Kościółow wymogły expensa? wy-
mogły na tym Panie takie fundacye y nadania tak wiele Ko-
ściółow one są przednieysze cnoty: ktore zowia mądry Car-
dinales. Wymogła wiara że credendo Ecclesiam Sanctam
Catholicam ktory po wszystkim świecie iako tentoria Jąkob
wystawowac kaze przybytki Bogu do ktorego aby Disuni-
tow w Ruskich krájach nawiodl takie fundacye na Rusi sta-
nowil; co za naywietsza Bogu przyznawa rsluge S. Páu-
linus Biskup kiedy napisal: Nullam maius obsequium praes-
tari potest Deo quam ut per eius verum cultum alij consequan-
tur salutem. Sprawila to milosc w tym zacnym Panie ze
nadewszystko umilowal Boga Et dilexit decorem domus eius;
Dla tego tes niebylo nic milsze temu Panu iako w Wielki pi-
tek wchylil w na stronie zabawy swe Pánstie znábozenstwem
groby przybierac. Nieomieszkal / ile w Mláetnościach
swoich / bá y z satyrga swoia znaczna dnia tryumfalnego
Ciala Bozego wystawowac oltarze y co do ozdoby tych ze ná-
lezalo iak nayprzystoyniey rozporzadzac. Wymogla na ko-
niec natym Panie na restaurowanie y wystawienie tak wiele
Kościółow rozchody nadzieia przy ktorey mogl sobie rolowac
Oto ja Bogu memu wystawiam Kościół / spodziewaiac sie
tes ze mi odda habitationem non manu factam in caelis, w kto-
rey pobożney nadziei tak sie umacniál ze sie tes wporczywie z
cierpietliwym oświadczał Jobem wte słowa: Etiam si me
occiderit in ipso sperabo: verum tamen vias meas in conspectu
eius arguam. Wyznawam wyznawam iterowal sam w sobie
ten pobożny Pan; ze nieprawosci moie y grzechy ciastie y
zbytki wielkie spráwily to przed oblicznoscia Boga ze wbytkie
moie wystawienia Kościółow nadania y fundacye / od wiaz-
colomnego sprofánowane y zgruntu zniesione nieprzytacie-
lá; wstát

Eplac. 7

Iob. 13.
v. 15.

lã; wŝãk je tã jednãk by mie teŝ miał Bog moy znieŝ ztego
ŝwiãtã/ mãiac moena w miłoŝterdŝiu tego niewypowiedziãny
nãdŝiele je mi raczy łondonowãe wŝytkie nieprãwoci/ nienu-
ŝtãne ãz znouw natych je mieyŝcãch temuŝ Pãnu y Mãtee tes-
go Przenãŝwietŝey nã chwãle y czesã podobne ãbo ieŝcze poz-
bornieyŝe wyŝtãwãe Koŝcioly. Dlãtego czuãc ŝie corãz ŝlab-
ŝym ni zdrowiu wyŝtãwãte Koŝciol nã Ili funduis y nãdã-
ie Pãniŝto. Cudo Boŝe iãk mu ŝtawãlo przy tãkim rozcho-
dŝie ã maley po tãkim zruinowãniu Mãietnoŝci intrãcie. Ale
zgołã: Nulli est parvus census cui magnus est animus mowi
S. Leo: Boynego ŝercã ŝtãtek znã ydŝie doŝtãtek/ ãto czynil
oprocŝ fundãcyi ãby bogoboynoci tego pãmieã nã ŝiemi / ã
nãdewŝytko Bogã w dobrãch tego czesã wiecznie ŝlynelã.
Legnie ã capite zãrãz wtey oŝtãtniey ordynãcyi ŝwoiey/ ktorã
byłã deliberata & ŝana mente, nã wyŝtãwienie Koŝciolã cuz
downemu obrãzu w ŝãŝlãwiu trzy Tysãce. Stãry muro-
wãny ã poniekdã nawãtłony tãm je Koŝciol ãby byl naprã-
wiony doroczna naznãczył intrãce ŝãŝlãwŝka. Krotko przed
ŝmierciã ŝwoã bedãc oŝtãtni raz w Dãbrownie ŝwoiey z tym
ŝie opowiedãł: ŝe niepoczne tu ŝobie domku budowãc ãz za-
cne Koŝciol murowãc: dlã tego teŝ cegielnie wyŝtãwãwãc
rozkaŝal pokãzawŝy nãto pewna Dozorcom ŝwoim tãmeczny
penŝã. O zãŝte prãwdŝiwoy Jonãthãŝ Pãniŝki ãlbo rãcŝey
dãr Boŝki w Koŝciele Doŝym. Plãc mu Boŝe wola ktorã
los ŝmierciã przerwãł. Wãm zãŝ Przesãcne Potomŝtwo wo-
li ŝwoiey poruczyl ŝtutek wzorem Sãlomonã Koŝciol od Dã-
widã Oycã wrãdŝony buduiãcego. Mãm zato je nienuŝtãnie-
cie ãŝ ŝwiãte zãmyŝly tego zŝyãciã/ pãmieã ŝãcnego Dŝiãdã
y Rodŝicã namillŝego wznowicie y ŝwoã teŝ w przyŝŝlych wie-
kãch ŝlãwe obŝtãluciecie niezgãŝka. ŝ dãrz JESV ŝbãwã-
ciãlu

Helu ogladać wam prawnu! / dáy wam wiecznottrwałe ple-
mie. To iednák v Bogá podobná / á ná świecie ono zwoy-
czáyne / gina gina dawne w Potomku Sámilie (by nie roz-
rzewnić snadnie by wyliczyć) Żákon plodná co Mátká ktorá
sie w przyszlych do sadu Bózego lećiech nie stárzeie : przetoc
Synow národzi ktorzy niesmiertelna chwałé w niebie zle-
dnaiá y pámiatke ná Ziemi iednoć zarosie záchowátiá. Szczę-
śliwoys moy zácný Jerzy Károlu Hlebowiezu Wotewodo
Wilenski zes ná swoych fundacyách iáko nieuzytych Adámán-
tach Imie twoie y herb wyryl ták / że go záadne wleki nie zátra;

Ecclesia-
stici 44.
v. 11.
poczytánys miedzy one : Isti sunt misericordiae viri quorum pie-
tates non defuerunt: cum semine eorum permanent bona, hæ-
reditas sancta nepotes eorum, & in testamentis stetit semen eo-
rum & filij eorum propter illos vsq; in aeternum manent, semen
eorum & gloria eorum non derelinquetur. Ci to są ludzie mi-
łosierdzia ktorych pobożności nieustály: z plemieniem ich
trwátiá dobrá / dziedzictwo swiete wnukowie ich / á w testamen-
cie trwáło plemie ich y Synowie ich dlá nich trwátiac áś ná
wieki: plemie ich y sláwá ich niebedzie opuśczoná. Synowie
y wnukowie twoi niezágina. Ciáło twoie odpoczywá w po-
koju á imie twoie słyszeć bedzie od narodu do narodu w nas
twoych dziećtach z odrobim stołu twego Pánstkiego o Barmis-
ćielu y Dobrodziciu nasz żyłacych. Uśedles onego przetle-
ctwá; Nomen eorum putrescet: Imie ich zginie. A 34.

Proverb.
30. v. 7.

tym bezpiecznie przydáć moge do twego herbownego miesiac-
cá co przypisowal omylnie miesiacowi swemu Sulthan O-
thoman Cesarz Turcki: Plenior redibo. Redibit záiste Já-
śnie Wielmożny nasz Hlebowicz plenior w wiekszym uwiel-
bienia splendorze / który sie bezycił miesiacem iáko by ná no-
wiu / stánie ten domowy miesiac iego w pełni ná tenzás kiedy
ten

ten miesiąc niebieski stanie w pełnym okręgu tak jasnym jako
teraz słońce podług Izaisa Proroka: Et erit Lux lunæ sicut Luna: 30.
Lux solis. v. 26.

Kiedy on Medzec Grecki Periander wiernego Oyczyz-
ny Sóny y mądrego wystawic zamyslał Senatora takimi
onego oczytkował słowy: Illum ego probum Reipublicæ
municipem, illum optimum Procerem puto, qui erga Principem
obsequium, erga Rempublicam officium, erga Vtrumque fidem
tenuit, quique ad amplificandam virtusque gloriam vires contu-
lit quas potuit. Kiedy by kto dowodny wedłud tych słow te-
go Medzecá extrád y nieomyślny traasamp: mieć chciał; tedy
by niemógł mieć czelnieyszey iáko z tego zacnego á zmarłego
Senatora. Ażáß ten ad amplicandam virtusque gloriam y
Pána y Rzeczypospolitey non contulit vires quas potuit? Kiedy
zaráz od zaczęcia buniow Kozactich dla dostoiensstwa Princi-
pis y obrony Rzeczypospolitey tak znaczne y okázale w pole
wywodził Kory. Dostyc znaczna y okázala była/ to pámi-
ta/ ona Choragiew Vsarstá/ ktora z wielkim swoim záciag-
gál Kostem/ ktora pod Łozowem przed wszytkiem Woyskiem
przedecowała/ y pierwszy Kryzewskiego przelomivszy im-
pet ná sáble innym choragwiom następującym podała. Do-
styc znaczna y druga choragiew vsarstá tak ze zstátuly tegoż
Pána záciagniona/ ktora pod Mobilewem z siadşy z koni do
sturnu ochotnie posła y potym ná inşych plácach odwáznie
stawała. Nieprzesztál natym ten goclivoy zelant honori Pá-
ná swego y cáłości Oyczyzny swey; kiedy potym Kozactie y
Drágonskie okryte záciagál choragwie/ ktore w Wprawdzie
oczekivály y brály po czesći zold swoy ex publico arario,
wsáktze kiedy pospolity stárb niemógł wystárczyć dla vmnicy-
sonych y zruinowanych od nieprzyiaciela dochodow ten zacny
Pan

Pan ius checia swa Pánsta/ius pewna pensya z dobre swolich
 dziedzicznych/ius z skatuly swoiey/ius z skarbcu swego/ius z
 stani swoiey kontentacya te Kory zadržymáwat y do samego
 zeyścia swego z tego swiatá dotrzymál. Niebył záprawde
 ten Jánie Wielmożny Senátor w Rzeczypospolitey naszey
 owo luminare quod minuitur in consumationem; Bo ledwie
 drugi iákoby ná nowiu nastáwšy do senátu zelantem sie býé
 oświádeczy Oyczyźnie: z nowu iáko w pierwszey quádeze w
 síluiac pełni dorosć podobnie oney acclamacij herodowych
 assistentow: Populus acclamabat DEI voces & non hominis tyl-
 ko poświádeczáé bedzie; co gániać Ambrozy S. powiedziál:
 NŮ rogantur Consiliarij quid Rex velit sed quid ipsi de re sentiant,
 ut Rex velit quod æquum est. Ten że dopadziwšy plenilunium
 coby miál bákšey przestrezegáć práwdy to on bojáć sie decre-
 scere w faworách Pánstich z Machiáwelem quid pro quo, po-
 laznie á zdáwná grozi Bog tákowym: Vt qui dicitis bonũ malũ
 & malum bonum ponentes tenebras lucem & lucem tenebras.
 Niebył z komputu tákich ten Wielki Senátor/ ktory záwše
 przed oczemá Bogá máiac w sadách merita & demerita causa-
 rum non personarum w páctrowal / y lubo kreski Dyrektorem
 bedac Depudáckim pišac/ w Diemie z Cheyfkusem páctrzył/ á
 przecie powstáwšy z sadow czesto powtárzal serdecznie wzdyc-
 hájac: o sadziemy sadziemy ale nas tež Bog bedzie sadzil. W
 radách záš pro anima dicere verum nigdy sie nieośiagál. W
 potrzebie tež ták Páná iáko Rzeczypospolitey nigdy nieprero-
 biony wiernym sie býé oświádeczáł z Sámuelem Prorokiem
 placentis suggerere záwše sie zbrániál. Owo zgóla iáko Mie-
 śiac nigdy nowiu ábo pełni nieomiesłá ták y ten práwdziwy
 Lelwoczyl ábo Pan szycac sie domowym kleynotem Mie-
 śiacem niechcac bynámniet y á linca gloriæ ktora enotá/ roia-
 rá w

Ecclesi-
 astici 4)
 v. 7.

Act. 12.
 v. 22.

Isai. 5. v.
 20.

ra w Antecessorach tego zaczęła wstąpić / żadney do nabycia
 sław; nieomieszał okazyi. Alżas to nie wielkopomna Suc-
 cessocom pamiętka tego Miesiąca ozdoba? kiedy między tak
 wiele różnych perfidij postaci takichesmy sie nie dawno na-
 patrzali y namnięszego zdrady tu Pánu niepopadac zámie-
 nia. Dowcipná Mathelis przestrzegá ze iesli kiedy errant planetæ,
 tedy ita errant quasi non errent; bo iesli po czas ab Eclyp-
 tica wstapia to tylko leuiter, ále extra Zodiacum nunquam.
 Alzy málo bylo temi czasy takich Plánetow / kiedy Rzeczpos-
 polita nasá z tak wiele stron zostawala wciśniona ktorzy nie-
 tylko Elliptici ále y z Zodyaku wchybili? Czy málo takich
 bylo ktorzy przez perfidyę przeciwko Pánu na familie swoje
 infames záciagneli titulos? Twemu moy zacny Pánie przy-
 znać Miesiacowi / ze go izaden takowy niedosiagl smoczy
 ogon ktorzy by miał mu podobna vmbiam Eclipticam zarzu-
 cić; przyznać y to ze enotá twolá miał swogim Wyzyzny zas-
 miesianiu & lucebat in tenebris, y ruskóná zmieysca takoby drugi
 Kiezye ab Ecliptica zostawala jednal y przedstawala w Wyzy-
 znie. Alze cos wielkiego co enocliwym y wiernym Adha-
 rentom Pána naywyższego kázdemu zosobná przyznawa Mle-
 dziec Izraelski: Mansit licut sol. Lecz cos to do zalecenia
 má ze stánal iáko slonce ktore nigdy niestoi? ładniey bylo po-
 wiedziec świecić iáko slonce. Prawda ze slonce niestoi ále
 kiedy rocznym biegiem swoim obiega ználi Zodyaku niebieskie-
 go má coby go w tym zápedzie zádzierzec mogto; ábo Lew
 z rozdziawiona pászeka / ábo Strzelec z napięzym Intiem /
 ábo Bliźnieta pieszczota swoia ic. Slonce jednal idzie ni-
 náco sie nie ogladając: Tak y ten wielki Senátor wzápedzie
 przed sie wzięcia swego niedal sie zátrzymac nie tylko jedne-
 mu ále y trzem Lwom Szwedzkim / nie zátrzymal go ani strze-
 lec

Ecclesia-
 nici 27,
 v. 11.

Iec Moskiewski dewastujący tak główne y obfite wołości iego/
áni mu wstrent uczynił Pan iego Gramota ná párgaminie
złotem piśana obfłaiac y przyznawaiac temu że iest iego
prawdziwym plemennikiem/ obiecuiac przytym wietřz ni-
zeli dziešic Dabrown uczyni opátzyc intrata. Niezbily zrey
staley imprezy tego Wielkiego Senatora áni łagodne Bli-
źnienta Caro & sanguis; pámietal bo wiem nato (iako práw-
dziwy flachetnych y dáwnych Rzymián Kolumnow nazwa-
nych Poromeł) co wtwierdzaiac swoich podanych wstálości
Kázimierz Brol Polski y Wielkie Kiazie W. K. L. uczynil
tátie wystawuiac przed oczy ich emblemá: Kolumne spi-
czasta z dyamentu ná stále stojaca á nawierzchu slonce noszą-
ca w stále fundamentalney wrotá otwarte á lemmá tákie:
Sic immortalis ero. Przez co dáł znać że nátenzas sie tworzą
sloneczná ná pyramidach y zwyciestwach Polskich y Litew-
skich odzierzy kiedy sie ná stále státecznego w fortunie ánimus
su vgruntuie; bo przez ten że státek wrotá do niešmiertelno-
ści sobie otworzy/ ktorých żadne opáczne szesćcie niezamknie.
A imie niech sie godzi wracaiac sie do przedstewżierzego mie-
sica zawiesić náó temi wrotámi niešmiertelności iáki Mie-
siac iáki Vincentius Gonzága Kiazie Mantuanstie odrysowác
Kizal to iest iáko ná pierwszey Kwadze á w poszczodku iego to
słowo: Sic; To iest iáko tłumaczy samie Mystá: Sic cre-
scam Patriam conseruando, Ecclesiam Catholicam reuerendo,
fidem peregrinam exterminando. Co temu Pánu zmarlemu
sluży bez wfelkiej pochtelstwa przysady y tuřyc bezpiecznie
že policzony iest między syny niebieskiey chwály y niešmier-
telney slawy/ o ktorých Franciscus Petrarchá z intency Scipio-
ni Affrikánskiego tak decidował: Omnibus qui Patriam con-
seruauerint, auxerint & adiuerint certus est definitus locus ubi
beati

beati sempiterno aeo perfruuntur.

Coś niepospolitego Plutarchus Greci Historię wpa-
rzywoby w Kiezycu to mu przypisuje: Luna feraci Lumine ^{Platar.}
prædita pia ac benigna esse animantium fatibus & plantarum ^{in Iſide.}
fructibus numquam cessat: Kiezye żyznym obdarzony swia-
tkem nigdy nieprzestawia być łaskawym y dobrotliwym pło-
dom zwierzcencym y szczepow owocom. Takim był ten Ję-
sinie Wielmożny Jonathas Pańskim albo rączey Bostim da-
rem wszytkim sie łaskawym oświadczał przykładem Kiezyca
swego Oczyszczonego kiedy circa diminutionem cuiusque copio-
sum & amicum ubique sparsit splendorem ubique suam superando
magnanimitatem. Niemogł żaden tego Sasiad przyganiać
Minerwie iż Dom nie na kółkach zbudować bo sie nie trze-
ba było z podle złego sasiada wywozić. Mogł ubogi żółwik
nie prosić Jowisza o wolne domu swego z soba wszędzie wo-
żenie dla złego sasiada; bo nietrzeba sie było ztad wmykać ale
rączey przymykać y pod tak dobre tulie pogranicze; iako bo-
wieniem z przyległego Kraju wszytką okoliczną krainą nabyła ży-
zności y obfitości; iako z onego gorącego krzaku na puszczy o-
kolieczna Przewina tym wietrza zieloność brata/ iako piſe Au-
tor Scholasticae Historiae nie inakże tu właśnie sasiadzkie wło-
ści w przyległości tak dobrego sasiadztwa doznawały żyzli-
wości. Zgoła rzec moze podług niektorego Panegirysty:
Vbiq; gentilitios cum ingenti Lunæ suæ liberalitate explicans suos
radios: y to co niegdy spytany Prymas Philosophow: Quo
pacto amici tractandi essent; odpowiedział. Non aliter quam nos
ab illis tractari cuperemus. wykonał wrzeczy samey ten Pier-
wszy Wojewoda W. X. L. a Wielki prawie Gościolub/ kie-
dy iako chetny y wesoly Pan/cie był sie wielce kiedy go kto ochot-
nie przysiał; tak y on wszytkich ochotnie przyjmował/ boynie
wdarował ba y pod czas nieprzyjaciol/ w czym sie prawdziwym
okazał Jonatha Pańskim abo rączey Bostim darem: Qui so. ^{Math. 5.}
lem suum oriri facit super bonos & malos: Btory czyni ze słońce ^{v. 45.}

tego w schodzi na dobre y zle; wśkazuje pod taką czas dobrej my-
 śli często sobie przestroge Mądrego przypominat Salomoe
 Ecelesi: ná: Laxare iuuenis in adolescentia tua & in bono sit cor tuum, &
 in. v. 9. ambula in vijs cordis tui & in iacuitu oculorum tuorum, & scito
 quod pro his adducet te DEVS in iudicium: Wesel sie młodości
 eze w młodości twojej / a niech Bóg wie dobrogo serce twoje we
 dni młodości twojej / y choć drogami serca twego y wędla
 weyzerzenia oczu twoich: ale wiedz iż za to wbytko przywiodzie
 cie Bog na sad. A przeto siedząc za przepysznemi potrawami /
 za wybornemi trunkami / przy gromadney assystencyi / przy
 wesoley melodyi często sam w sobie zatrwożony oraz y serdec-
 znie skruszony porywał pioco y gorliwe na obráskách wyraże-
 niá wkrzyżowanego Zbawiciela pisał wierzytki / supplikuiac
 serdecznie przez krwawe rany tego Spána aby także iemu y spo-
 nie siedzącym miłosiernie kondonowac raczył zbytki. Na
 taką gorliwość przy takiejże okazyi częstokroć sie zdobywał
 wdając sie zdufnoscia serdeczna do Młodzi miłosierdzia zebrzac
 intercessij miłosierney do syna tey Przenawierzelego aby nie-
 wchodził na sad iego surowy / obwiniony z takich excessow; co
 wierzytkami na obrázkach teyże Przechystry Młodzi wyrażał /
 ktorzy sie każdy koby chciał wiedziec na dworze iego moze do-
 pytae: Dárym iá bezpiecznie przydacie owo symbolum koroie so-
 bie wyrażic kázał Philippus Tertius Valerius Rol Francuski / to
 jest miesiac iáko na nowiu ktory wychodzi z obłokow przy-
 dawszy te słowa: Dum vixi, dájac znae ze polci czlowiek zycie v-
 fac ma ze iáko coráz przybywa miesiacca: tak bezycze poctus
 iacemu coráz przybywa miłosierdzia na wyśszego Sedziego;
 do ktorego ten Wielki Senátor zmárty / ktory sie bezycil iá-
 ko domowym fleynotem miesiacem / polci tchnal serdecznie
 sie wdawal. Wiec wprawdziec to vmrzee jest przyrodzona /
 ale dobrze vmrzee jest to sprawa ábo zaslug przeszlego zywota /
 ábo też łaska Bozey osobliwej: Mori naturae est, bene autem mor-
 is aut meriti á bona vita, aut gratiae singularis DEI, ogłosił ieden

Wielki

Wielki Różnosciciel. O zaisze w takim razie też Zaczny Pan/
prawdziwy Ionathas; iawnie osobliwy Pánski dar do niego
zawital/ osobliwa lastka Boza swoje effekta y kunszty zbawien-
ne widomie w nim wyprawowala; kiedy dniem przed zeysciem
swym z tego swiata z taka rekolekcia z tak serdecznym wzdy-
chaniem y klanien czynil dozywotnia spowiedz: serdecznie
sie ciesiac ze w Boscielo swietym Katholicim zrodzony y
przez Chrzesť swiety byl odrodzony. Wyznawal gorliwie ar-
tykuly wiary powszechney Concilia wszytkie od Bosciola Rzy-
skiego powierdzone ze sa prawdziwe wyznawaiac powtarzal
Credo Credo: y z tym sie ná koniec protestowal: Ze jezeli by
wostatnim czásie zycia swego ninieyszego bedac ciepszá scisnio-
ny choroba miał czemu z tych wyznanych przeczyt arcykulow
ábo wapcic otym co wyznal przy zdrowey pamieci to miało
byc przeciw intencyi y woli tego. Musz tedy nazaiutrz przy-
slo do Przenáswietley Kommuniy: iakie serdeczne wstrosť
sie wybitalo wtorzenie vprásaiac gorliwie/ á swa niegodnosť
wyznawaiac pokornie/ áby mohl zaiyc tego przenadroskego
wiatryku ná zbawienie; wczym nieufaiac swym zaslugom w-
dawal sie serdecznie do przyczyny matki milosierdzia; gdzie
obaczylbys tego zacnego Leliwoczyka/ ábo miesiacem y gwia-
zda Lelia nazwanego Serbu szczycacego sie Szlachcica w
intencyi tego pod nogami wslanego Przenaydoskoynieyshey
Pánny iakó niegdy widzial Jan Ssiety á tezye Pánnie zá
syna oddany Miesiac wslany pod nogami oney Jásnie Oswie-
coney niewiasty amictæ sole & lunara sub pedibus eius. O szcze-
sliwys Panie kroy s táta Matka z Janem swietym obrat/ ac-
cepit illam in sua dowodny to znať zes wybrany Pánski bo tá
prawdziwych Izraelczytow Rodzicielka / tylko sie w Kay-
skich kocha dzieciách/ o niey Bosciol Swiety spiewa: In Is-
rael hæreditare & in electis meis mitte radices. Zazyrosz tedy
przenaydoskego wiatryku iaká ieg^o bylá rezygnacya cale sie woli
Boga swego oddawaiac; y gdy zoczył ze slonice wschodzilo tá-
zał

Boskier.
de snib:
con. 2.
par. 3.
auff. 5.

Apocal.
12. v. 1:

zał po otwierac okna mowiac: Uch sie lezeze napatrze tey
swiatłości y serdecznie westchnowšy w glos zawolal wie slo-
wa; Pater peccavi in caelum & coram te. O Boze moy odpusc la-
stawie przebacz miłosierdzie ilekroć zgrzeszyłem przed obliczno-
ścią tych najyasnieszyszch Planetow/ a z tym dusale tustyc mo-
zem ie y owo słońce sprawiedliwości Oriens ex alto przeswie-
tne łaski y miłosierdzia swego spuścilo promienie na tak wko-
zonego a ius ius z tego schodzacego swiata Pána. Lecz y ta/
mocna nadzieia/ pulchra vt luna, & quasi stella in medio nebula,
co oboie przypisuje Pannie Przenaczyszey Kosciol powke-
chny iako Mária miłosierdzia w takim razie herbownego slu-
ze swego/ ktory sie Miesiacem y gwiazda pieczetowal/ nie
opuscila; y owšem miłościwie łaskę syna swego iedynego
przyprawowala y wpraszala aby on/ ktory: tenet septem stel-
las in dextera sua, iako Jan swiety widzial/ te gwiazde z tym
Miesiacem potężna prawica swoia przygarnol do siebie y ná
krystalowe przeniost niebo: ktore zaraz od początku swiata
náznaczył gwiazda Wszechmocny Tworca: Posuit DEVS stel-
las in firmamento caeli; y tak gdy to słońce widome wschodžilo
a miesiac zachodžil w Wielki czwarteł Ten/ Wielki Senator
wyšedł z ciała swego y z tym sie niestatecznym požeagal swia-
zem. Wielki zaiste wpadł Senator wszech Stanow obrońca/
slawy kruciec/ Oczyszny filar/ iako/ on v Daniela Proroka/
y iak z loto drogil y iak srebro czysty/ y iak miedz wszedzie glos-
šny/ y iako zelazo w wierności y zyczliwosci ku Oczysznie
mocny: Wpadł bez ludzkih rekú od málego kamiká; bo wno-
gach byl slaby/ z gliny fundament iego/ z ziemie miał smiertel-
ne ciało y oddech ale dusze wieczna tey dárami v Ludzi y przed
Bogiem barzo wyniosla. W ciebie to možna Chryste abys
nam takie Senatory wskrešal/ a nam zaś dosyc takich žadać.
Každy zaś takich spraw tego žácnego Pána wprzeymie sprzy-
žalacy jezeli nie rowne sprawom iego slowa slyšac; niech po-
mni náto: ze taš jest trudnošć wspaniale dšielá czynic co ie
godnie

godnie chwalić: Gloriosum est res illustres gerere, sed non minus arduum ita res Heroum scribere ut facta dictis exquantur. O toli ten Zachy Pan dostąpił tego czego Julius Cezar przagnął: Vivus gloriam, mortuus famam z Wielu wielkich swiadcstw; ale tym sławieyszy ze w nim. Similia orationi facta dictis vita totuna glosom rzecz jest; ze takim byl: Naturâ, arte, fortunâ & labore iako sie powiedziało.

Wiec ze bogoboyni ludzkie postępkow chwalebnych y po śmierci odmientac nie zwykli / iako tego dowodzi Chryzolog Swiety subtelny w koncepcjach ktory maiaz przed soba obietnice Pánstka; Multi ab oriente & occidente venient & recumbent cum Abraam Isaac in Regno caelorum. Wiele od wschodu y zachodu przydzie y zasiadzie z Abrahamem Izaakiem y Jakobem w Krolewstwie niebieskim: Czesnikiem tytułwie Abrahamâ w niebie a to ze y nâ ziemi zwykl byl czestowac goście: Abraham in ipsa caelesti beatitudine fruagitur: dispensatoris officio quia semper hic suscepit peregrinos & pauperes. A przeto ze ten zacny y bogoboyny Pan Jasnie Wilmożny Pan Wojewoda Wileński za żywota byl boynym ludzkim do každego sklonnym tej ze ludzkości y sklonności po śmierci nie zaniechal. Oddawał zawşe za żywota ten Zacny Senator wiecna iako wiecny poddany / Monachom swoim czesć weneracya nalezyta; oddaie y teraz po śmierci tobie Najslawnieyszy Krolu Unizone salve ktore zyczyl sobie przy szesliwej Inauguracji twozey nâ Pánstwo z drugimi zyczliwemi Oyczyzny Synami oddaie; ale wprzedzony nieuchronnym śmierci wyrokiem oddaieć orâz teraz wiecne Vale powtarzajac: Intende prospere procede & regna in filios filiorum. Oddaie y wam Jasnie Wielmożni Oboygâ Narodu Senatorowie ten Zacny wâs Collega ostatnie valere; a iesli tego szczyrosćta zyczliwosćta y wiecnośca ku dobremu pospolitemu obraził przepraszâ pokornie zyczac wprzeymie / aby wchylivşy nâ strone wselfkie diffidencie y prywaty o Oyczyznie matce pospolitey iak nâywiecznie y cãdżili;

Salusti:
in Jugak

Math. 8.

Chrysol:
Srm. 21.

Psal. 44.
v. 5.

dzieli żeby wszelka zgodą przy pokoju zdrowiu całosci pluzy-
la y slynala. Jásnie Wielmożna á ceras zalem zámiona
Páni Woiewodzina Wilenska/ Jásnie Wielmożny Malzo-
nek twoy z żywotem ninieyszym sie pozegnawszy ciebie / kto-
ras iemu nad żywot była miłsa jegna przez mie á ze (czego mi
sie napátczył) po takim przyácielu samo wspomnienie ostre
zadaje púndury bez przestánku wwiédłensu od żalu sercu twemu
táczá ná to podaje przetrwaczwé / ktorey iako skuteczney do-
śnawszy ná sobie Bzregorz Swiety z Mazyánzenu przyzna-
wá to: Id solum vivo quod tecum sum, vel coram vel absens
per animi simulachrum: Játkoby y drugim rádziej chciál: ze
kiedy kto ciešyc sie niemoże z presentyi wlochanego/ od formo-
wał sobie w głowie konterfet iego y zmysli go niespušczal.
Nasładuyte tedy Jásnie Wielmożna Páni Laodámiey Pro-
tesilawla sławnego pod Trois zábitego Malzonki/ ktora Mal-
zonka wtraciwszy obrazem sie iego ták ciešyla ze y przy dotoc-
naniu swoim odisc go sobie niedopuécila / ále on wdziecznie
całuiac vmierala. Miał Jásnie Wielmożna Páni Woiewo-
dzina Wilenska obraz najmilšego malzonka swego w sercu
dobrze wyrásony y w pamieci wymalowany tym sie cieš/ z
tym szesliwie żył/ tego serdeczney miłosci przy samey śmierci
starecznie dotrzymay. A co Bonie Sigmuntá pierwšego
Malzonce Kromer Chroniká Polski przyznawá: ze tá Kro-
lowi zchorzalemu y ná siłách z wacłonemu nie tylko z mi-
łosci Malienskiej / ále teź iakoby z powinności sluzebniczey v-
slugowala/ y bez najmnieyszego opátrowala vpryżyczenia:
To z wielka wdziecznościá zmarly Malzonek tobie przyzna-
wšy/ Jásnie Wielmożna Páni Woiewodzina Wilenska ser-
deczniec zá to dzieknie Jásnie Wielmożny Malzonek twoy
ze mu wszelkiemi sposobámi dopomagáš podług Swietych
y Katholickech obyczaiow do chwály wiekuišley; nie mniej
sie z tego ciešac ze ták dobrze o wierze iego rezymáš ze go teš
dawno w niebie byc opowiadáš; á przytym teš vprzecznie
życze

życząc abyś y ty do tey opoczyſtkey przyſtawſzy wiary wiecznie
ſie z nim wniebie cieſzyła. Jásnie Wielmożny Pánie Woie-
wodo Trocki. Jásnie Wielmożny Pánie Woiewodo Polo-
cki ácz to nie nowiná że w Waſzych Przeſwieconych domo-
ſtwach naywyſſe W. X. L. dignieſtwa y doſtoieſtwa prze-
bowały y do was ſamych iuſz zálaſka Boża zawitały (ſieſeć
Boże ná mnogie láta, y wdálſzych á coraz wyſſzych progres-
ſach godności wſpomagay) wſzał że y ten Zácný Woiewoda
Wilenſki nie wminie, ſył ieſeli nie przyczynił chwaly / ozdoby
doſtátkow; gdyſ Gloria hominis ex honore Patris ſui, ktory
wam clariffima pignora ſua oddawſzy zá mákionki w nich chciał
was mieć dobr ſwoich pozostálých Sukceſſorow. Zegná was
táć zácný chwalebny y miły Ociec; Szyſeláſcie ſlawę chwá-
te przy pogrzebie tego z ktorego preſency miłości Oycow-
ſkiej zaróſećcie ſie cieſyli; niech eo was mniey dolega jeſcie
tákiego poſtrádáli / ále raczej wweſela jeſcie tákiego mieli; kro-
ty iáko zá żywotá miłe ná was pogládáac / pilná zá wami do
Boga wnoſit ſupplike aby Was láſka ſwa y bożnym ráczył
wbogáćcie błogoſłáwienſtwem powtarzáac z Wronowánym
Prorokiem: Dabis eos in benedictionem in ſaeculum ſaeculi &
iustificabis eos in gaudio cum vultu tuo. Wadaſ ich w błogoſłá-
wienſtvo ná wielki wieczne / wweſeliſ ich rádoſćta z obliczem
twoim; táć y teraz po ſmierci błogoſłáwi wam ſłowy one-
mi: DEVS patris veſtri erit adiutor veſter & Omnipotens bene-
dicet vobis benedictionibus eccli deſuper: Bog Oycá waſzego
bedzie wſpomozycielem waſzym á w ſebmogacy bedzie wam
błogoſłáwił błogoſłáwienſtwem niebieſkim zwierzechu. Zeg-
ná y was wſytkich / ktorzyſcie ná Dworze tego ſluzac po-
vtráconym Pánie ná ſercach záł ctem nieyſy niſ ſukno ná rá-
mionach noſili. Túc niewatpi że wſlugi waſe przy Dworze
tego fortuná nie iuſz Dworſka ále Pániſka bo Radziwilowſka
w Jásnie Wielmożney Mákionce tego iáko do tad liczyła táć
y ná potym liczyć bedzie. Do was táćże zácné grono Przy-
iáćioſ

Ecclesi-
aſtici 7.
v. 12.

Pſalm.
10. v. 2.

Genez.
49. v. 25.

1. brun.
23. v. 3.

iaćiol obraca się z ostatnia waleta y prosi że iakoście za żywo-
ta zwiastiem miłości byli zjednoczeni aby y po śmierci taś mi-
łość w Was trwała/ Charitas nunquam excidit. Mam za to
Frates Minores że m Was vposledził z ostatnia Waleta od tego
Wielkiego Pána Dobrodzieta/ Fundatora/ Generalnego Syn-
dyka waszego/ ktory ius nie vale ale chetne oddaie wam salue
ktory w każdey potrzebie swoiey dusale się wdawał do swieto-
go Franciszka y Braci tego zebrzac wspomozenia; ktoru przy
waszym Koscielu exuiais corporis sui chćiał złożyć wyrażnie
Gen:40. prosiac z Iakobem Pátryarcha: Sepelite me in sepulchro Patris
7. 29. mei, ktory obral sobie tu oczekiwac z wami ostatniego strá-
sney tráby dżwieku; ktory was ile może przezemnie vpraśa
pokornie/ abyście pámietáiac ná iakielwiek zyczliwo-
ści vslugi tego ile kroć zyczyc będziecie dusom zma-
rłych wiennych wiecznego dopocznienia
iemu też vpraśáli swiatłości wie-
czney zażywania: Vt Lux
perpetua luceat ei.

A M E N,

